

УДК 69.003.7

АНАЛІЗ СПИСАННЯ МАТЕРІАЛІВ В БУДІВНИЦТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ГАЛИЧ Є.Г. ^{1*}, *ст. викладач*,
БИЧКОВА Т.П. ^{2*}, *ст. викладач*,
КОВТУН-ГОРБАЧЕВА Т.А. ^{3*}, *к.т.н., доц.*,

^{1*} Кафедра обліку, економіки і управління персоналом підприємства, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (0562) 756-34-77, ORCID ID: 0000-0002-8703-9850

^{2*} Кафедра обліку, економіки і управління персоналом підприємства, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (0562) 756-34-77, ORCID ID: 0000-0003-2325-7290

^{3*} Кафедра металевих та дерев'яних конструкцій, Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», вул. Чернишевського, 24-а, 49600, Дніпро, Україна, тел. +38 (0562) 46-93-62,

Анотація. Мета. Визначення основних проблем в списанні матеріалів в будівельних організаціях за формою М-29. **Методика.** Розробка рекомендацій по списанню матеріалів в підрядних організаціях. **Результати.** Сформульовані пропозиції по поліпшенню списання матеріалів за формою М-29. **Наукова новизна.** Дані пропозиції по коригуванню форми М-29 в ПК "АВК-5". **Практична значимість.** Реалізація розроблених пропозицій сприятиме вирішенню проблеми списання матеріалів в строгительстве.

Ключові слова: списання матеріалів, форма № М-29, виробничі норми списання матеріалів, ресурсні елементні кошторисні норми.

АНАЛИЗ СПИСАНИЯ МАТЕРИАЛОВ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

ГАЛИЧ Е.Г. ^{1*}, *ст. преподаватель*
БИЧКОВА Т.П. ^{2*}, *ст. преподаватель*
КОВТУН-ГОРБАЧЕВА Т.А. ^{3*}, *к.т.н., доц.*,

^{1*} Кафедра учета, экономики и управления персоналом предприятия, Государственное высшее учебное заведение "Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры", ул. Чернышевского, 24-я, 49600, Днепр, Украина, тел. +38 (0562) 756-34-77, ORCID ID : 0000-0002-8703-9850

^{2*} Кафедра учета, экономики и управления персоналом підприємства, Государственное высшее учебное заведение "Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры", ул. Чернышевского, 24-я, 49600, Днепр, Украина, тел. +38 (0562) 756-34-77, ORCID ID : 0000-0003-2325-7290

^{3*} Кафедра металлических и деревянных конструкций, Государственный высший учебный залог "Приднепровская государственная академия строительства и архитектуры", ул. Чернышевского, 24-я, 49600, Днепр, Украина, тел. +38 (0562) 46-93-62,

Аннотация. Цель. Определение основных проблем в списании материалов в строительных организациях по форме М-29. **Методика.** Разработка рекомендаций по списанию материалов в подрядных организациях. **Результаты.** Сформулированы предложения по улучшению списания материалов по форме М-29. **Научная новизна.** Даны предложения по корректировке формы М-29 в ПК «АВК-5». **Практическая значимость.** Реализация разработанных предложений будет способствовать решению проблемы списания материалов в строительстве.

Ключевые слова: списание материалов, форма М-29, производственные нормы списания материалов, ресурсные элементные сметные нормы.

ANALYSIS OF MATERIALS LIST IN CONSTRUCTION IN MODERN CONDITIONS

GALICH E.G. ^{1*}, *Senior Lecturer*
BICHKOVA T.P. ^{2*}, *Senior Lecturer*

KOVTUN-GORBACHEVA T.A.^{3*}, *Cand. Sc. (Tech.), Ass.-prof.*

^{1*} Department of Accounting, Economics and Personnel Management, State Higher Educational Establishment «Pridneprovska State Academy of Civil Engineering and Architecture», 24-A, Chernishevskogo str., Dnipro 49600, Ukraine, phone +38 (0562) 756-34-77, e-mail: kts789@yandex.ua, ORCID ID: 0000-0002-8703-9850

^{2*} Department of Accounting, Economics and Personnel Management, State Higher Educational Establishment «Pridneprovska State Academy of Civil Engineering and Architecture», 24-A, Chernishevskogo str., Dnipro 49600, Ukraine, phone +38 (0562) 756-34-77, e-mail: kts789@yandex.ua, ORCID ID: 0000-0003-2325-7290

^{3*} Department of metal and wooden structures «Pridneprovska State Academy of Civil Engineering and Architecture», 24-A, Chernishevskogo str., Dnipro 49600, Ukraine, phone +38 (0562) 46-93-62,

Abstract. Purpose. Identification of the main problems in writing off materials in construction organizations in the form of M-29. **Methodology.** Development of recommendations for writing off materials in contract organizations. **Findings.** Proposals have been formulated to improve the write-off of materials in the form of M-29. **Originality.** Proposals have been made to adjust the M-29 form in the AVK-5 PC. Practical significance. **Practical value.** The implementation of the developed proposals will help to solve the problem of writing-off of materials in strictness.

Key words: write-off of materials, form M-29, production norms for writing-off of materials, resource elemental estimates.

Постановка проблеми

При організації обліку використання у виробництві будівельних матеріалів, виробів та конструкцій і деталей важливим завданням є забезпечення контролю за їх економним і раціональним використанням, а також дотриманням встановлених норм їх витрати.

Оскільки в будівництві вартість матеріалів, виробів та конструкцій займає значну частину (45-50%) грамотний облік і правильне списання на собівартість будівельно-монтажних робіт в кінцевому підсумку призводить до зниження вартості будівництва.

Правила обліку кількості, якості і вартості будівельних матеріалів, виробів та конструкцій, а також порядок фінансування закупівель матеріалів або оплати їх придбання підрядником встановлюється в договорі будівельного підряду для кожного об'єкта будівництва.

У ринкових умовах господарювання внутрішньофірмовий порядок обліку витрати і списання матеріалів на виробництво підрядна організація встановлює самостійно, а норми для зіставлення і оцінки фактичних витрат з нормативної потребою будівельних матеріалів, виробів та конструкцій розробляються і затверджуються виробничо-технічними службами підрядної організації.

Останніми роками в підрядних організаціях приділяється занадто мало уваги питанням списання матеріалів на собівартість виконаних робіт.

В результаті аналізу діяльності будівельних організацій Дніпропетровської області з даного питання виявлено, що велика частина виконробів не веде виконавчу документацію по списанню матеріалів - форму М-29.

Норми витрати матеріальних ресурсів нерідко завищуються. У разі вимоги перевіряючих і контролюючих організацій документація по списанню випускається кошторисників. При цьому в

даних формах М-29 випущених заднім числом списання ідеальне - економії і перевитрати немає. Кошторисник бере на себе функціональні обов'язки виконроба, виконуючи цю роботу.

Оскільки в ПК АВК-5 та інших програмних комплексах дана форма формується і випускається автоматично разом з розрахунком «Акту приймання виконаних робіт» КБ-2в та «Довідкою про вартість виконаних робіт і витрат» КБ-3.

Аналіз досліджень та публікацій

Основними причинами, що обумовлюють низьку ефективність у питаннях списання матеріальних ресурсів на собівартість виконаних робіт є:

– низька кваліфікаційна підготовка інженерно-технічних працівників (виконробів, начальників ділянок) відповідальних за списання матеріальних ресурсів в будівельній організації;

– недостатнім рівнем кваліфікаційної підготовки кошторисників, відповідальних за розрахунок кошторисно-договірної документації на всіх етапах інвестиційного процесу, в тому числі на етапі взаєморозрахунків, коли відбувається списання матеріалів на собівартість виконаних робіт. Багато кошторисників не можуть грамотно відкоригувати М-29 в разі, якщо в процесі виконання робіт відбулася економія або перевитрата матеріальних ресурсів;

– недоліки в сучасних програмних комплексах при підготовці форми М-29.

У зв'язку з цим існує об'єктивна потреба в детальному вивченні питань і проблем, що виникають в процесі списання матеріальних ресурсів у будівництві.

Мета статті

Метою статті є визначення, на основі аналізу існуючого стану питань списання матеріалів, виробів і конструкцій на собівартість будівельно-монтажних робіт і формулювання пропозицій щодо поліпшення

даного напрямку діяльності будівельних організацій в сучасних умовах в Україні

Виклад матеріалу

Первинними документами, на підставі яких визначається кількість матеріалів, будівельних конструкцій, виробів і деталей підлягає списанню на собівартість виконаних робіт, є:

- журнал обліку виконаних робіт (форма КБ-6);
- акт приймання виконаних будівельних робіт (форма № КБ-2в), підписаний замовником, в якому наведені обсяги виконаних робіт за звітний місяць;- виробничі норми витрати будівельних матеріалів, виробів та конструкцій на одиницю об'єму робіт і перелік основних матеріалів, конструкцій і деталей, що підлягають включенню до звіту за формою № М-29;

- «Звіт про витрату основних матеріалів у будівництві в співставленні з виробничими нормами» за формою М-29;

- матеріальний звіт форми М-19.

На рис. 1 представлено взаємозв'язок форми № М-29 з первинними документами, на підставі яких здійснюється списання матеріалів у будівництві.

Для обліку використання в будівництві будівельних матеріалів, виробів та конструкцій застосовуються кошторисні та виробничі норми і нормативи.

Кошторисні нормативи є спеціально розробленими тільки для будівництва техніко-економічними показниками, що спрощує складні і багаторівневі розрахунки вартості майбутнього будівництва. Вони застосовуються для вирішення завдань ціноутворення в будівництві та формування договірних відносин між інвесторами, замовниками і підрядними будівельними організаціями.

Кошторисні норми і розцінки використовуються на всіх стадіях інвестиційного процесу:

- при обґрунтуванні необхідності будівництва; на стадії розробки проекту (інвесторської документації);
- в контрактному періоді (конкурси та торги);
- в проектуванні і плануванні будівельного процесу;

- здійсненні будівництва, обліку, контролі та розрахунках за виконані роботи.

Під виробничим нормуванням розуміється встановлення міри витрат ресурсів на виготовлення одиниці продукції, або на виконання заданого обсягу робіт в певних організаційно-технічних умовах.

Найважливішим завданням нормування є проектування виробничих норм витрати матеріальних ресурсів. Ці норми є основою для організації виробництва і використовуються в оперативному управлінні будівельного виробництва.

Виробничі норми витрати матеріалів призначені для:

- визначення потреби в матеріалах і виробках при підготовці будівельного виробництва;
- в плануванні матеріально-технічного постачання і комплектації об'єктів;

- для аналізу виробничо-господарської діяльності будівельних організацій і їх підрозділів;

- обліку і контролі над витрачанням і списанням матеріалів на об'єктах будівництва.

Одночасно виробничі норми є початковою нормативною базою для розробки кошторисних норм витрати ресурсів на будівельно-монтажні роботи.

Виробничими нормами враховується витрата основних матеріалів, що входять безпосередньо до складу продукції будівельно-монтажних (технологічних) процесів і допоміжних матеріалів, що витрачаються при виконанні цих будівельних робіт, але що не входять до складу готової будівельної продукції.

У таблиці 1 представлений перелік кошторисних норм і їх функціональне призначення.

Таблиця 1

Перелік і призначення кошторисних норм And the list of appointment estimate norms

Рік випуску бази	Кошторисні норми	Призначення і сфера застосування кошторисних норм
1984	ЭСН- 84	Визначення кошторисної вартості Норми не є основою для списання матеріалів
1993, 1997	СНУ- 93	Визначення кошторисної вартості Норми не є основою для списання матеріалів
2001	РЕКН- 2001	Визначення кошторисної вартості Розрахунки за виконані роботи Визначення тривалості виконання робіт Складання різної технологічної документації Норми можуть використовуватися при встановленні норм для списання матеріалів

У період з 1984 по 1997г. на Україні як виробничі норми списання широко застосовувалися спеціальні збірки [1], згодом вони були перероблені для нормативної бази 1997г. [2] Проте з введенням однорівневої системи ціноутворення в 2001г. ці збірки втратили свою актуальність.

З 01.01.2001 р. була введена однорівнева система ціноутворення в будівництві реформована з 01.01.2014 р.. Визначення вартості будівництва на всіх стадіях інвестиційного процесу здійснюється по ресурсних елементних кошторисних нормах відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 [3].

Розглянемо, чому не можна було застосовувати кошторисні норми що існували до 2001г., як виробничі, для списання матеріалів? У чому відмінність кошторисних норм, що існували до 2001г. від виробничих?

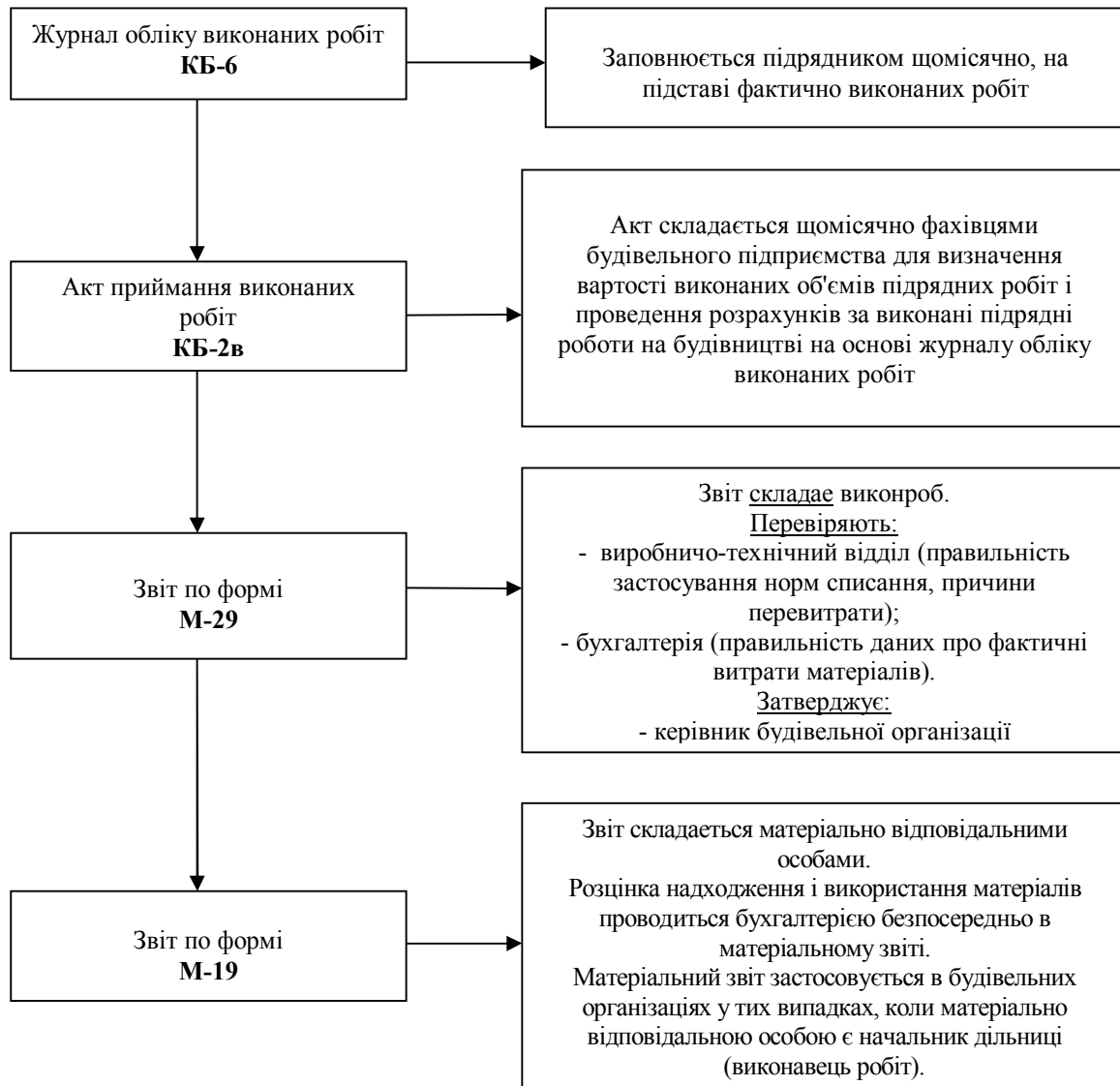

Рис. 1. Взаємозв'язок форми № М-29 з первинними документами

Річ у тому, що в елементних кошторисних нормах (ЭСН-84) і кошторисних нормах України (СНУ-93) частина матеріалів (як правило, допоміжних) групувалася в «Інші матеріали» і приводилася у вартісних показниках (крб., крб., грн.). Наприклад, при монтажі металевих конструкцій неможливо було визначити по кошторисних нормах норму витрати кисню, пропан-бутана. У виробничих нормах основні і «Інші матеріали» приводилися в натуральних показниках повністю до «останнього цвяха».

При списанні матеріалів за формою М-29 підрядчик використовував виробничі норми списання матеріалів. При розрахунках за виконані роботи слід було користуватися кошторисними нормами витрати матеріальних ресурсів. Різниця у вартості матеріалів, обчислена з урахуванням виробничих і кошторисних норм витрати матеріалів, компенсувалася за рахунок прибутку підрядної організації. [4]

Використання підрядником ресурсних кошторисних елементних норм як виробничих норм для списання усуває цю проблему, існуючу до 2001г.

Що ж використовується нині як виробничі норми для списання матеріалів? Чи можливе застосування ресурсних елементних кошторисних норм (РЕКН) як виробничі для списання?

Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні і ремонтно-будівельні роботи призначені для визначення складу і потреби в ресурсах при визначенні кошторисної вартості будівництва у складі інвесторської кошторисної документації, визначенні договірної ціни (ціни тендерної пропозиції), вартості виконаних робіт на стадії проведення взаєморозрахунків.

Застосовувати їх в організації, на підприємстві без відповідного аналізу для внутрішнього контролю за витратою матеріалів при їх списанні не слід, оскільки

витрата матеріалів, передбачена в РЕКН і РЕКНр, прийнята усередненою (по щільності, розмірам, сортності, якості і іншим параметрам матеріалів) і може відрізнятися від фактичної витрати матеріалів з іншими технічними характеристиками при виконанні робіт (наприклад, при цегляній кладці стін з полуторної цеглини фактична витрата розчину зменшується, витрата цеглини (у перерахунку на одинарний) відповідно збільшується і т. д.). Крім того, при виконанні робіт підрядна організація може застосовувати високопродуктивні механізми і інструменти, сучасні технології виробництва робіт, які дозволяють зменшити втрати і загальну витрату матеріальних ресурсів, передбачену кошторисними нормами.

З урахуванням цього, приведені в ресурсних елементних кошторисних нормах дані про склад і об'єми ресурсів можуть бути використані при визначенні виробничих норм витрати матеріалів після відповідного аналізу і внесення необхідних змін, виходячи із специфіки виконуваних підрядною організацією робіт, вживаних матеріалів, механізмів і інструментів. [5]

Відповідно до Методичних рекомендацій [6] витрати на виконання будівельно-монтажних робіт по статті «Прямі матеріальні витрати» визначаються, виходячи з фізичних об'ємів робіт, передбачених в проектно-сметній документації, виробничих норм витрати матеріальних ресурсів і цін постачальників на матеріальні ресурси.

Виходячи з вище викладеного будівельна організація може використовувати у себе для списання матеріалів, виробів і конструкцій за формою № М-29 [7] ресурсні елементні кошторисні норми як виробничі норми після відповідного аналізу. Крім того ресурсні елементні кошторисні норми мають бути обов'язково затверджені наказом або розпорядженням як виробничі норми по будівельній організації.

Останнім за часом адміністративним документом, що регламентує порядок обліку використання матеріалів в будівництві, являється Інструкція про порядок складання звіту начальника будівельної ділянки (виробника робіт) про витрату основних матеріалів в будівництві в зіставленні з витратою, визначеною по виробничих нормах за формою М-29, затверджена наказом Центрального Статистичного Управління (ЦСУ) СРСР від 24.11.82 р. № 613 [7].

У листі Управління кошторисних норм, ціноутворення і експертизи Держбуду України від 12.02.99 р. № 7/93 була представлена форма М-29 для автоматизованого випуску в ПК АВК-2. У ній відзначалося наступне: «Управління кошторисних норм, ціноутворення і експертизи розглянуло форму М-29 «Звіт про витрати основних матеріалів в будівництві в зіставленні з виробничими нормами», яка реалізована програмним комплексом АВК-2. Враховуючи те, що вона відповідає вимогам форми М-29, затвердженої наказом ЦСУ колишнього СРСР від 24.11.82 № 613, запропонована форма може

служити формою звіту при автоматизованому випуску первинної облікової документації в будівництві».

У січні 2016 року розробники ПК АВК-5 змінили форму М-29 об'єднав її з формою М-19.

У відмінності від старої форми М-29 нова редакція має як натуральні так і вартісні показники.

В результаті в списанні матеріальних ресурсів в будівництві нині в Україні використовується універсальна форма, що значно спрощує роботу виконробові і бухгалтерові.

Проте з введенням нової форми М-29 в ПК АВК-5 залишилися невирішеними низка запитань по списанню матеріалів на собівартість.

Так наприклад при складанні форми М-29 не можна порівняти матеріал за проектом з фактичною витратою, якщо він виведений з розцінки (при привязці відкритих розцінок по неврахованих матеріалах).

У випадку якщо по цих ресурсах виходить економія або перевитрата, необхідно вводити їх в саму розцінку і там виставляти фактичні витрати по матеріалу.

В процесі будівництва у підрядчиків виникає низка запитань по витраті і списанню матеріалів.

Іноді економія одного матеріалу пояснюється перевитратою іншого, тобто заміною матеріалу.

Така заміна має бути узгоджена із замовником, а в деяких випадках (наприклад, при заміні конструкцій, що несуть) - з проектувальником.

Якщо внаслідок об'єктивних причин виникає необхідність заміни будь-яких матеріальних ресурсів, передбачених державними (галузевими) ресурсними елементними кошторисними нормами, на інші матеріальні ресурси, і це призводить до зміни технології виконання робіт та показників цих норм, розробляються та затверджуються в установленому порядку індивідуальні ресурсні елементні кошторисні норми.

В даному випадку необхідно керуватися п. 6.3.1.4 [8] і проектом.

У випадку, якщо при такій заміні матеріальних ресурсів, технологія виконання робіт та показники цих норм (крім витрати змінених матеріальних ресурсів) не змінюються, вартість будівельних робіт визначається за тими самими ресурсними елементними кошторисними нормами із заміненіми матеріальними ресурсами.

При закупівлі матеріалів слід звернути увагу на одиницю виміру. Дуже часто матеріали отримують в одиницях виміри не відповідних РЕКН (фарба - в банках, шпалери - в рулонах, шурупи - в пачках і тому подібне), що викликає утруднення при розробці кошторисно-договірної документації і списанні матеріалів.

В даному випадку необхідно зажадати від постачальників щоб в первинних документах по обліку матеріалів приводилася подвійна одиниця виміру банку/кг, рулон/м², пачка/кг і так далі. Це

значно полегшує роботу кошторисника, бухгалтера, виконроба.

При списанні будівельних матеріалів і конструкцій на собівартість необхідно враховувати, що збірні залізобетонні вироби, металоконструкції, столярні і інші штучні вироби не можуть витрачатися в кількостях більш ніж виробнича норма.

Не може існувати економія для товарних сумішей (розчин, бетон), оскільки вони втрачають свої технологічні властивості протягом короткого періоду часу і повинні укладатися в справу безпосередньо після отримання.

У тих випадках, коли об'єм робіт із застосуванням товарних сумішей невеликий, допускається їх виготовлення в будівельних умовах. У такому разі в кошторисі розчин/бетон виключається, а приводиться цемент і заповнювачі по кошторисній нормі. У формі М-29 це відбивається таким чином: по рядку «Фактична витрата» ставиться прочерк; по рядку «Економія» - кількість суміші, підмет списанню по нормі. При цьому додатково оформляється акт переробки, де відбивається кількість інших матеріалів (цементу, піску, щебеня), підмет списанню на ту кількість суміші, яка вказана в економії за формою М-29. Акт переробки є додатком до звіту форми М-29.

Дуже часто підрядчик при взаєморозрахунках за виконані роботи включає в розрахунок ринкової вартості матеріалів, виробів і конструкцій вартість матеріалів, застосування яких не підтверджене описом виконаних робіт в акті за формою № КБ-2в, мотивуючи це тим, що ці матеріали завезені на об'єкт. Через деякий час роботи, що підтверджують використання цих матеріалів, включаються в наступні акти за формою № КБ-2в, але вже без урахування вартості матеріалів.

Включення в Акт приймання виконаних підрядних робіт за формою № КБ-2в об'ємів і вартості робіт, які не виконані в звітному місяці, а також вартості матеріальних ресурсів, не укладених в справу, не допускається і є грубим порушенням діючого порядку визначення вартості виконаних підрядних робіт. [9]

Фактичний прихід матеріалів на склад будівельного об'єкта і документування цього бухгалтерією будівництва рознесено за часом. І іноді досить істотно (тому матеріали можуть знаходитися на складі без прибуткових документів).

В результаті це виникає парадоксальна ситуація: виконроб списує об'єми матеріалів по формі М-29, які перевищують ті, що числяться за ним по звітно-бухгалтерською документацією, не дивлячись на те,

що матеріал фізично існує. В результаті цього бухгалтерії і виконробам доводиться придумувати власні механізми обліку перевитрати і додаткового списання матеріалів так би мовити, - «навздогін».

При списанні матеріалів необхідно звернути увагу на те, що частина ресурсів може бути постачання замовника (вода, електроенергія та ін.).

У разі, якщо замовник надає підрядній організації електроенергію, воду або інші ресурси, необхідні для виконання будівельних або ремонтно-будівельних робіт, при формуванні договірної ціни, в «Актах приймання виконаних підрядних робіт» форма № КБ-2в і в «Довідці про вартість виконаних підрядних робіт» форма № КБ-3 їх вартість можна враховувати так само, як і вартість матеріалів постачання замовника.

Договірна ціна робіт розраховується з урахуванням вартості електроенергії, води і інших ресурсів, витрата яких передбачена ресурсними елементними кошторисними нормами, за підсумком договірної ціни вказується вартість що надаються замовником енергетичних і інших ресурсів, визначена на цій стадії виходячи з нормативної витрати ресурсів (передбаченого нормами для роботи будівельних машин і механізмів і виконання робіт), а також розрахункової витрати ресурсів і поточних цін на них.

На стадії взаєморозрахунків витрата ресурсів уточнюється по фактичній витраті на підставі свідчень приладів обліку, встановлених підрядником.

Списання ресурсів постачання замовника здійснює його бухгалтерія і форму М-29 підрядчика ці ресурси не включаються.

Висновки

Для списання матеріальних ресурсів за формою М-29 підрядній організації необхідно затвердити РЕКН як виробничих норм.

У ПК АВК- 5 необхідно допрацювати механізм списання матеріальних ресурсів приведених в РЕКН за проектом.

Необхідно підняти рівень кваліфікаційної підготовки фахівців, пов'язаних з питаннями списання матеріалів в будівництві (виконробів, кошторисників, бухгалтерів).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Расход материалов на общестроительные работы, специальные строительные работы и отдельные виды общестроительных и специальных работ: Справочник в 3 частях / С.И. Днепроvский, В.И. Лубяной, В. А. Прохоровский, Г.С. Таций.- К.: Будівельник, 1984-1988.

2. Расход материалов на общестроительные работы: Справочник: в 9 частях.. / С.И. Днепровский, В.И. Лубяной, В. А. Прохоровский, Г. С. Таций. - К.: Техніка, 1996-2003г.г.
3. Правила визначення вартості будівництва. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013.
4. Инструктивные документы и письма, разъясняющие положения порядка определения стоимости строительства, взаиморасчетов за объемы выполненных работ и других экономических вопросов, которые входят в сферу деятельности Госкомградостроительства. Выпуск № 39. Киев. НПФ «ИНПРОЕКТ». 26 октября 1998, стр. 40.
5. Ценообразование в строительстве. 2001г. Выпуск 9.
6. Методические рекомендации по формированию себестоимости строительно-монтажных работ. Постановление Государственного комитета Украины по строительству и архитектуре № 575 от 30.12.2010.
7. «Инструкция о порядке составления отчета начальника строительного участка (производителя работ) о расходе основных материалов в строительстве в сопоставлении с расходом, определенным по производственным нормам по форме № М-29», утвержденная приказом Центрального Статистического Управления (ЦСУ) СССР 24 ноября 1982 г. № 613.
8. Настанова щодо визначення прямих витрат у вартості будівництва. ДСТУ-Н Б Д.1.1-2:2013 (зі зміною № 1, прийнятою наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Мінрегіону України) № 275 від 02.10.2014)
9. Ценообразование в строительстве. 2001г. Выпуск 1.

REFERENCES

1. Dniprovskij S.I., Lubyanoj V.I., Prohorovskij V.A. and Tacij G.S. Rasxod materialov na obshhestroitel'nye raboty, special'nye stroitel'nye raboty i ot-del'nye vidy obshhestroitel'nyx i special'nyx rabot [Materials consumption for general construction works, special construction works and certain types of general construction and special works]. Kyiv: Budivelnyk, 1984-1988. (in Russian).
2. Dniprovskij S.I., Lubyanoj V.I., Proxorovskij V.A. and Tacij G.S. Rasxod materialov na obshhestroitel'nye raboty [Materials consumption for general construction works]. Kyiv: Texnika, 1996-2003. (in Russian).
3. Pravyly vyznachennia vartosti budivnitstva [Rules of construction costs]. DSTU B D.1.1-1:2013 [The State Standards of Ukraine B D.1.1-1:2013]. (in Ukrainian).
4. Instruktivnye dokumenty i pis'ma, raz'yasnyayushhie polozheniya poryadka opredeleniya stoimosti stroitel'stva, vzaimoraschetov za ob'emy vypolnennyx rabot i drugix ekonomicheskix voprosov, kotorye vxodyat v sferu deyatel'nosti Goskomgradostroitel'stva [Instructive documents and letters explaining the procedure provisions for determining the construction cost, settlements payments for the amount of performed work and other economic issues that are included in the scope of the State Committee for Construction]. Kiev: NPF «INPROEKT», 1998, iss. 39, p. 40. (in Russian).
5. Cenoobrazovanie v stroitel'stve [Price formation in construction]. Iss. 9, 2001. (in Russian).
6. Metodicheskie rekomendacii po formirovaniyu sebestoimosti stroitel'no-montazhnyx rabot [Methodical recommendations on the production cost formation of the construction and installation works.]. Postanovlenie Gosudarstvennogo komiteta Ukrainy po stroitel'stvu i arxitekture № 575 ot 30.12.2010 [Resolution of the State Committee of Ukraine for Construction and Architecture No. 575 of 30.12.2010.]. (in Russian).
7. «Instrukciya o poryadke sostavleniya otcheta nachal'nika stroitel'nogo uchastka (proizvoditelya rabot) o rasxode osnovnyx materialov v stroitel'stve v sopostavlenii s rasxodom, opredelennym po proizvodstvennym normam po forme № M-29», utverzhdenaya prikazom Central'nogo Statisticheskogo Upravlenija (CSU) SSSR 24 noyabrya 1982 g. № 613 ["Instruction on the procedure for report preparation of the chief of the construction site (the works manufacturer) on the basic materials consumption in construction in comparison with the expenditure determined according to the production standards in the form of no. M-29" approved by the order of the Central Statistical Office (CSO) of the USSR on November 24, 1982. No. 613.]. (in Russian).
8. Nastanova shhodo vyznachennia priamykh vytrat u vartosti budivnitstva [The statement on the direct costs determining in construction costs]. DSTU-N B D.1.1-2:2013 (zi zminoyu № 1, priiniatoi nakazom Ministerstva regionalnogo rozvytku, budivnitstva ta zhytlovo-komunalnogo gospodarstva Ukrainy (Minrehionu Ukrainy) № 275 vid 02.10.2014 [The State Standards of Ukraine-N B D.1.1-2: 2013 (with the change no. 1 adopted by the order of the Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine (Ministry of Regional Development of Ukraine) no. 275 of 02.10.2014)]. (in Ukrainian).
9. Cenoobrazovanie v stroitel'stve [Price formation in construction]. Iss. 1, 2001. (in Russian).

Стаття поступила до редколегії 18.04.2017